

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-kint 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért 1. özlöhetnek. — Nyilt tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő.

— Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetés iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlet (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adhatók vissza.

Fürdőink fellendítése.

(N.) A belügyminiszter nem rég anketet hívott össze a hazai fürdőgy fellendítése érdekében, mely anketen a részvevő érdekeltek említést tettek sok olyan tényezőről, amelyek fürdőink fejlődését akadályozzák. E megbeszélés eredménye az a törvénytervezet, mely a belügyminiszteriumban a közel múltban elkészült s a mely hatósági beavatkozástól reméli fürdőhelyeink fellendülését.

A törvénytervek főbb intézkedéseit a következőkben ismertetjük:

Gyógyhelyeknek tekintenek az ásványos vizű fürdők, az üde forrásvízzel bíró vízfürdők s oly helyek, amelyeknek éghajlata gyógycélokra használható. A tervezet részletesen megállapítja azokat a kelleket, melyekkel minden gyógyfürdőnek birnia kell. Ilyenek az egészség és kényelem igényeinek megfelelő lakások, orvosok, gyógyszerár, fedett források, egészséges leledről, valamint a betegek nyugalmáról és kényelméről való gondoskodás.

Gyógyhelyek elnevezés használatára engedélyt a belügyminiszter ad. A felügyeletet a törvényhatóság gyakorolja olyképen azonban, hogy az első fokú közigazgatási hatóság intézkedési jogával egy gyógyhelyi biztos ruháztatik fel. A gyógyhelyek tartoznak minden idény befejeztével a belügyminiszteriumhoz jelentést küldeni.

A törvényjavaslat megállapítja, hogy a gyógy-, zene- és egyéb díjak címén befolyt összegek kizárólag a gyógyhely emelésére, parkok, utak, világítás, esetleg sanatoriumok létesítésére fordítandók. Továbbá intézkedik a tervezet oly irányban, hogy a földmívelés, továbbá iparok, üzletek a gyógyhely rendelkezését ne veszélyeztessék, s a fürdőzők nyugalmanak vagy a fürdők egészségi hatásának ártalmára ne lehessenek.

E célból minden gyógyhely számára védőív állapítatik meg.

A gyógyhelyek számos állami kedvezményekben részesülnek. A házadómentesség kedvezménye kijelentetik, a gyógyhelyen rendőri szolgálat szervezhető a községi rendőri szolgálattól elkülönítetten. Gondoskodás történik posta, táviró és távbeszélő felállításáról.

A fürdők vasuti hirdetményei messzemenő támogatásban részesülnek. A hatóság kötelessége a fürdőkhoz vezető utak jókarban tartásáról gondoskodni. Igen fontos kedvezmény az, hogy a fürdőhelyek tulajdonosai 15 évre felmentettek az összes állami és községi adók és illetékek alul.

A földmívelési miniszter feljoga i tatik, hogy a gyógyhelyek építéséhez és fejlesztéséhez szükséges s a kincstári birokon rendelkezésre álló építési anyagot előállítási árban átengedhesse s a tervekét közegeivel díjmentesen készíttesse.

Fontos rendelkezése a javaslatnak, hogy a gyógyhelyeket ama vállalkozók közé sorozza, amelyek fejlesztésére kisajátításnak van helye. Gyógyhely létesítésére a kisajátítási jog azonban csak az ásványos vizek felhasználásával életbe léptetendő fürdőtelepeknek adatik meg. A védőívön belül fekvő területek tulajdonosai kártalanítás ellenében kötelesek gyalognak kihasznítását tűrni.

Részletesen intézkedik a tervezet a gyógyhelyek létesítésére alakuló részvénytársaságok alapításáról, továbbá címletek kibocsátásáról.

Mesterséges ásványvizek készítése, árusítása és behozatala tilos.

Nem egy fontos intézkedése van az új törvénytervezetnek, a mely úgy a jelenlegi fürdők állapotán könnyíteni igyekszik, mint új fürdőtelepek létesítésének kedvez.

De azok az intézkedések is hiru kísérletek s bármiféle törvényhozási intézkedés is hiru erőlködés fog maradni mindaddig, míg maguk a

meglévő fürdők tulajdonosai is nem igyekeznek a természetől oly pazarul megáldott telepeiket igazi gyógyhelyekké átalakítani, a mit a természet kincseinek észszerű kihasználásával, alkalmatos és olcsó lakásokról, jutányos áru ételekről, kényelem és szórakozásról, egyszóval az életmód kellemetességeiről való gondoskodással érhetnek el csak, mert a fürdőhelyek látogatottsága éppen e tényezőktől függ. Tömeges látogatottságra csak úgy számíthatnak fürdőink, ha mennél olcsóbb áron, mennél többet nyújtanak.

A sűrű fillér itt is többet jövedelmez, mint a ritka nagy bankó. A mely fürdőtulajdonos ezt szem előtt tartja, az boldogulni fog, nemcsak a fürdővendégek fogják sűrűbben felkeresni telepét, hanem telepe idővel az idegen — s turista-forgalom központjává is fog válni. Mind ehhez azonban bölcs számítás, vállalkozási kedv, kellő tökeerő és egy kis körültekintés szükséges, a mi nálunk rendszeren hiányzik.

Népszámlálás. Augusztus hó végén a kereskedelmi miniszter az összes törvényhatóságokhoz leíratot intézett az 1900. évi XLIII. t. cz. végrehajtása tárgyában. Ezen törvényezik a népszámlálás vonatkozás és a magyar korona országában, az 1900. évi december hó 31-én létező állapot szerint, általános népszámlálás tartását rendel el. A népszámlálás végrehajtásával megbízott tisztviselőket utasítja a miniszter, hogy hivatalukban a leglelküsemrebben járjanak el és vegyék elejét minden olyan netalan mutatózó aggodalomnak, mintha a népszámlálás az adók emelésére szolgálna, meggyőzve a közönséget arról, hogy annak semmi egyéb célja nincsen, mint az ország lakosainak létszámát s a népességnek közérdekű viszonyait kideríteni, a melyeknek ismerete épen a népesség minden egyes tagja boldogulásának előmozdítása érdekében kifejtendő állami és társadalmi tevékenységnek kezezi előfeltételeit.

Az állategészségügy államosítása. Az állategészségügy államosítása 1901. január elsejével lép életbe. Ez év végéig ki fogják nevezni az állami állatorvosokat is, számszerint hatszázat. Az állategészségügyi közszolgálat államosításával het állategészségügyi kerületre osztják az országot. Az egyes kerületek székhelyei a következők: Budapest, Pozsony, Veszprém, Kassa, Nagy-Varad, Temesvár és Kolozsvár. E kerületek élén állategészségügyi felügyelők fognak állni, a kiknek az állami állatorvosok közvetlen felügyelők lesznek rendelve.

Közigazgatási bizottságunk üléséből.

Közigazgatási bizottságunk havi rendes ülését e hó 12-én Hollaky Arthur, vármegyei főispánja elnöklése alatt tartotta meg a b. tagok élénk részvétele mellett. Az egyes előadók jelentéseiből közöljük a következőket:

D a m o k o s Andor dr. vármegyei alispán részletes, körültekintő jelentésében az ügyfogalmat statisztikailag felsorolta. Azután a vármegye egy havi életben előfordult eseményeket tárgyalta. Bejelentette, hogy Imreh Domokos dr. a vármegye főispánja kórházi főorvosnak kinevezvén, ezen hivatalával járó kötelességeinek teljesítését a f. évi szeptember hó 1-ével megkezdte. Kötelesség szerűleg, de egyszersmint sajnálattal jelenti, hogy a pénzüri tisztviselő személyzet ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot f. évi augusztus 24-én hozott határozattal el kellett rendelje, mivel az 1899. évi gyampénztári mérleget, valamint az államjavalmazási pénzalap 1899. évi zárszámadását ismételt sürgetésre sem készítette el. Egyéb tekintetben a pénztárral szemben különös intézkedést igénylő észrevétel nem merült fel, mint azt a szokásos havi vizsgálatról felvett ívek is mutatják. Az aug. 8-án a felsőboldogasszonyfalva felsőrákosi utvonalon történt nagyobb felhőszakadás miatt megrongálódott 23—25. km. utszakasz helyreállítására 600 koronát utalványozott. Siklód és Zombor községekben 15 gazda mintegy 100,000 korona tűzkárt szenvedett, miből elenyésző csekély volt biztosítva. Az oroszhegyi tűzkárosultak részére kisebb-nagyobb adományok még mindig folynak be. A „Jószív-Egyesület”-nél tett kéresem meghallgatásra talált, mert onnan 1000 korona segély érkezett Oroszhegy részére. Szent-Király községtől 2 és fél km. távolságra, az Aklospatak medrében Lányi Gábor homoródokláni lakos a bányakapitányságtól nyert kutatási engedély felhasználásával kőszentelepre bukkant. Hogy milyen gazdagságu ezen telep, azt későbbi kutatások fogják megmutatni. Vajha szerény anyagi viszonyok között élő székely népünknek egy új jövedelmi forrás nyílnék ezáltal meg — mondja az alispán. Együttal a talált köszönből egy darabot a

bizottsági ülésnek bemutatott. Az állategészségügy augusztus hóban rosszabbodott, mert járvány 12 községben lépett fel és csak 6-ban szűnt meg. Az óvintézkedéseket Nagy-Galambfalva és Szokolma községek kivételével — melyek ellen ezért a legszigorubb vizsgálat foly — mindenütt betartották.

S á n d o r Mózes kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy a folyó tanévben összeirt óvó- és tankötelesek nyilvántartását összeállította s míg a mult tanévben 22135 tankötelest irtak össze, addig a folyó év eredménye 22615 és így a szaporulat 470. Az óvókötelesek száma a mult 8487-tel szemben 8507, szaporodás tehát csak 20. A tanítás az összes állami és városi népiskolákban megkezdődött s különösen a székelyudvarhelyi népiskoláról jelenti, hogy folyó hó 5-én délelőtt, a beiratkozásra kiűzött határidőig 966 összeirt tanköteles közül csak 539 volt beiratkozva a négy elemi és a felső-leányiskolába. Még aznapról utasították a polgármestert, hogy haladéknélkül vétesse számba a be nem iratkozottakat neveit s az illető szülőkkel szemben a törvény teljes szigorával járjon el. A községi fiiskolára nevez meggyezi, hogy az ujon felállított 5 ik osztályba beiratkozottak létszáma a 30-at meghaladja s ezek egyelőre a IV. o. tan. vezetés alá osztaltak be. A városi képviselő is időközben elhatározta, hogy az esetleg szükségessé válendő I-ső párhuzamos osztály mellé egy új tanítói állomást szervez és gondoskodik annak ideiglenes elhelyezéséről. Mint-hogy az I. osztályba beiratkozottak száma e hó 6-án a hetvenet megközelítette, küszöbön áll a parallel osztály tényleges szervezése. Tanfelügyelő megvette a lépéseket, hogy a f. hó 5-én a polgármesterhez intézett rendelt eredményeképp, ha a beiratkozók az osztályba szaporodnak, arról haladéknélkül jelentés tétessék s a párhuzamos osztály beállítását megörténjék. A körispataki iskolára nevez sajnálattal jelenti, hogy az ott használt s az ev. ref. hitközség tulajdonát képező tanterem fedélzete mult hó 2-án délután beomlott s csak a véletlen szerencsének tulajdonítható, hogy az ott elhelyezett nyári menedékházba feljáró óvókötelesek a szerencsétlenségtől megmenekültek. A beomlás előtt alig egy negyed órával kivette a menedékházi dajka a gyermekeket a telek árnyékos udvarára s így a beomlás idejében a tanterem teljesen üres volt. Az épület köből volt előállítva, cseréppel fedve és szarufái bükkfából készítve, melyeket — a megejtett vizsgálat szerint — a szű annyira összeőrölt, hogy teljes szélcsondban roskadt össze. A köteles felügyelő elmulasztása miatt egy a község előjárósága, mint a községi iskolaszék tagjai ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelték. Ebből kifolyólag intézkedtek, hogy a vármegyében levő összes iskolai épületek megvizsgáltsanak s az eredményről jelentés tétessék. Ezen rendelkezés eredményeképpen be kell jelentse, hogy a homoródalmási állami iskola épületén már a mult évben vizsgálat tárgyává tett falrepedés, főképp az egyik tanteremre nevez. veszélyessé kezdett válni s a gondnokság ebbeli jelentésére felkérték a kir. építészeti hivatalt az iskola-épület megvizsgálására. Az építészeti hivatal a beomlással fenyegető egyik tanterem használatát betiltotta s a helyreállítás iránt tárgyalások folynak. Úgy a körispataki, mint a homoródalmási tanterem helyett ideiglenes helyiségekről gondoskodtak.

L e n g y e l József dr. vármegyei tisztifőorvos a közegegségi állapotot az előző hónapokhoz viszonyítva — habár az egész év folyamán a vármegyében állandóan uralkodott hevenyferítőz betegségek a legtöbb községben megszűntek tekinthetők — nem mondhatja kielégítőnek, mert a csecsemők között a heveny, gyomor- és bélhurutos bántalmak igen nagy számban léptek fel — több esetben kedvezőtlen lefolyás mellett.

D i ó s z e n y Samu kir. főmérnök jelentése szerint a Bethlenfalva község között folyamatban levő utépítést kellő erővel végzik s az ezen község határában vezető állami uton házilagos hengerelést folytatnak. A felsőrákosi vámoshid építése is annyira haladt, hogy előre láthatólag a kitűzött időre befejezést nyer. Közlekedési akadály sehol sem volt. Az összes utak és uttartozékok használható jó karban voltak.

A vármegyei és városi úrvaszekék havi jelentését **F e r n e z y** Gyula úrvaszekéi ülhök; a kir. ügyészséget **H a r m a t h** Jenő kir. alügyész; a kir. pénzügyigazgatóságát pedig **R o e d i g e r** Gyula pénzügyigazgatóhelyettes terjesztette a bizottsági ülés elé.

Az összes jelentéseket tudomásul vették.

Az alispáni jelentéssel kapcsolatosan **U g r o n** Janos országgyűlési képviselő, bizottsági tag a végeladások szigorítása iránt szólalt fel, mivel azok a szolid kereskedők megélhetését aláássák s kéri, hogy csakis kivételesen adassék arra engedély. **D a m o k o s** dr. alispán kijelenti, hogy hozzá ez ügyben panasz még nem érkezett s így külön intézkedést nem tart szükségesnek. Különbben is az engedélyeket az iparhatóság adja ki s ha valamely esetben az alispán beavatkozása szükséges lenne, ő a legerélyesebben végrehajtja az erre vonatkozó törvény rendelkezéseit. A bizottság külön

intézkedést nem tesz, mivel az alispánnak hivatali vizsgálatainak alkalmával meggyőződnie, hogy az iparhatóság minő indokok alapján adja az erre vonatkozó engedélyeket.

Kir. tanfelügyelő tárgysorozat rendjén bejelenti, hogy Árvátfalván a Nagy Domokos tanító nyugdíjazásával megüresült tanítói állomásra Demeter Lőrincz dr főszolgabíró elnöklése alatt a választás e hó 8-án úgy történt, hogy 10 választó közül 6 nem szavazott 4 pedig Nagy Elek telekfalvi tanítót választotta. A bizottság a választást helybenhagyó tudomásul vette. Hollaky főispán kérdést intézett a tanfelügyelőhöz, hogy a szent-erzsébeti tanítónőnek bejelentés nélkül elutazásáról van-e tudomása? Tanfelügyelő tudomással bír erről és határidőt tűzött ki az illető részére s míg ez lejár, az ottani tanító vezetése alatt foly a tanítás.

Roediger p. ü. ig. helyettes mintegy 130 község és a három főszolgabíró ellen az adók késedelmes behajtása miatt a felelősség kimondása iránt tett előterjesztést. Valentsik Ferencz dr tisztifőügyész hivatkozik a törvényre és a fennálló miniszteri rendeletekre s követeli, hogy a községek visszkereseti jogának érvényesíthetése céljából a mulasztó eljárók névszerint soroltassanak fel. Roediger kijelenti ennek megtörténtét. Majd Hollaky főispán hivatkozik egy mult évi esetre s kérdezi, hogy vajjon a községi adószedő ellen kimondandó felelősség mennyiben terheli az illető adószedőt? A pénzügyigazgató-helyettes erre nézve közigazgatási bírósági döntvényt óhajtatna, mert ez a kérdés még nincs tisztázva. Az összes községek és főszolgabíroságok ellen kimondja a bizottsági ülés a felelősséget. Beható vita volt még a cseledádó igazságtalan kirovása miatt is. Tisztifőügyész indítványára kimondta a bizottság, hogy megkérdendő a községi eljárások, hogy tényleg volt-e cseledádó az illető gazdáknak, mert ellenes esetben csupán az összeírásra hivatkozva, méltánytalan lenne a behajtás s azt maga a törvény szelleme sem engedi meg. Több községi és magán ügy nyert még elintézt.

Felhívás az erdőbirtokosokhoz.

Azok a birtokosok, kik az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában megjelölt, de nem az állam által kezelt, kopár- és futóhomok területek beerdősítése végett a jövő 1901. évben az állam részéről erdei fasmetékben ingyen részesülni kívánnak, felhívattak, hogy ez iránt való egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat folyó évi október hó elsejéig az illető ker. kir. erdőfelügyelő-séghez adják be, hogy a bejelentett területek beerdősítésének közgazdasági szempontból való szükségessége megelőzőleg megvizsgálható és igazolható legyen.

A folyamodónak folyamodványában pontosan be kell jelentenie, hogy mely község határában hány kat. holdnyi kopárterületet milyen fajból való csemetekkel és mely időszakban (1901. év tavaszán vagy 1901. év őszén?) óhajt beültetni; meg kell továbbá adni pontos címét és lakhelyét s be kell jelentenie, hogy az adományozandó csemete készletet mely vasuti állomásra kéri küldeni.

A kitűzött határidő után elkésve beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Megjegyezzetük egyúttal, hogy a kopárok és futóhomok területek beerdősítésére adományozandó csemetek termelési, kiemelési, csomagolási és a vasúthoz való szállítási költségeit az állam fedezi és csak a gyorsúrutak szerint való szállítási díjat, — melyre nézve a hazai vasutak mérsékelt engedélyeztek — viseli az a folyamodó birtokos, ki a csemetek adományozásáról értesítve, ezek átvételére s illetve a vasúti szállítási költségek viselésére magát kötelezi.

A kért és adományozott csemeteknek önkéntesül való visszautatása a csemete adományozásnak a jövőben való megvonását fogja magával vonni.

Figyelmeztetnek végül az erdőbirtokosok, hogy erdőterületek (vágás s tisztás területek) felújítására s beerdősítésére csakis olyan kisebb birtokosok kaphatnak — a kopár területek beerdősítésére kért csemeteszükséglet fedezése után netán visszamaradó készlethez képest — ingyen csemeteket, a kik a ker. kir. erdőfelügyelőség vagy az illető közg. hatóság által igazolt kedvezőtlen anyagi helyzetüknél fogva önköltségükön csemeteket termelni nem képesek; míg más birtokosok vágasterületek s tisztások beerdősítésére csak az alább felsorolt termelési költségeknek megtérítése mellett kaphatnak csemeteket. 1000 drb csemete eladási ára a következők:

	1 éves kor. fill.	2 éves kor. fill.	3 éves kor. fill.
Lucz fenyő	— 63.	1. —	1. 40.
Jegenye fenyő	1. —	1. 60.	2. 20.
Erdei fenyő	— 80.	1. 40.	2. —
Fekete fenyő	1. —	1. 60.	2. 20.
Vörös fenyő	1. 20.	2. —	2. 80.
Havas fenyő	2. —	2. 50.	3. —
Kocsányos tölgy	—	—	—
Kocsánytalan tölgy	2. 50.	3. 50.	—
Cser tölgy	—	—	—
Kőrös	1. 60.	2. 60.	—
Juhar	1. 60.	2. 60.	—
Ákác	1. 80.	3. —	—
Szil	1. 50.	2. —	—
Dió	5. —	8. —	—
Szelid gesztenye	8. —	12. —	—

Ezeket a fent megállapított termelési költségeken kívül a csemetek kiszedése, csomagolása s a vasúthoz való szállítása fejében ezek ezre után még 1 (egy) korona s 50 fillérenyi díj fizetendő s a csemetek vasúti szállítási költsége is a folyamodó által viselendő!

Az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. és 2. §-a értelmében állami kezelés alá tartozó erdők s kopár területek birtokosai csemete szükségleteiket az illető m. kir. állami erdőhivatalnál jelentésük be.

Kelt Budapesten, 1900. évi július hó 4-én.

M. kir. Földmívelésügyi Miniszter.

TANÜGY.

A kultuszminiszter a tanfelügyelőkhöz intézett rendeletében első sorban azt kívánja, hogy október elsején már a falusi népisiskolákban is tanítsanak, városi helyen pedig már szeptember első felében megkezdjék az oktatást. Szigorú intézkedéseket vár minderről a tanfelügyelőktől, hogy kivétel nélkül ez legyen a rend az egész országban. Ugyanezt rendeli az ismételt oktatásról is s október 15-ig jelentést kér a megtett intézkedésekről. Elrendeli még a miniszter, hogy az állami elemi iskolák növendékeit a tanítók az istentiszteletekre is vezessék és a hazafias ünnepeket megtartsák. Rendeli továbbá, hogy a tanfelügyelő ne csak az iskolai adminisztrációval foglalkozzék, de egyúttal az iskola belső életét is fejlessze, tartasson hónaponként tanítói konferenciákat s a gyűlések határozatait észrevételeivel kísérelje. A népisiskola anyagi ügyei dolgában azt rendeli a miniszter, hogy a beiskoláztatást a leckepecénz fizetésétől külön választják. A beírás és a fölvetel díját a tanítói és ifj. könyvtárak gazdagítására fordítsák. Az állami segítségben részesülő községi és felekezeti népisiskolákat különösen hathatósan figyelje meg a tanfelügyelő és ha akár a tanítási vagy nevelési eredmény ellen, akár a hiányos fölserelés ellen kifogás tehető, akkor jelezze a tanfelügyelő, hogy e miatt kit terhel a felelősség. Az ilyen iskolákról a tanfelügyelő már tavasszal, április hónap végével tegye meg a részletes jelentést.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Nagyasszonyunk** Erzsébet királyné szomorú emlékeztető halálának évfordulóján országszerte kegyelettel emlékeztek meg a halás népek. Városunkban a plebána templom volt a gyászistenisztelet színhelye, hol főispánunk távol létében — Damokos Andor dr alispánnal élén a hatóságok, iskolák és a hívők seregétől le megemlékezésének szomorú adóját. A szt misén Jung-Cseke Lajos apát celebrált. Az egyes középületeken gyászlobogók lengtek.

— **Véglegesítés és előléptetés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Huber Antal helybeli m. kir. áll. kö- és agyagipari szakiskolai művezetőt eddigi állásában véglegesítette s egyúttal a XI. fizetési osztály I. fokozatába előléptette.

— **Telefon vármegyénkben.** Vármegyénk törvényhatósági bizottsága közelebb mult közgyűlésén Damokos Andor dr alispánunk indítványára, a közigazgatási ügyek gyorsabb intézése, közvetlenebb érintkezés szempontjából telefon-hálózat létesítését határozta volt el. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta ezt a határozatot és 60% állami hozzájárulást engedélyezett e célra. A hálózat kiépítését még e hónap folyamán megkezdik s a homoródklándi főszolgabírosággal még ez évben megtörténik a vármegyei központ összekötése. A székelykeresztúri járás és remélhetőleg talán egyes nagyobb pontjai is a vármegyének — kora tavasszal kapnak telefonösszeköttetést, melynek üdvös és rendkívül hasznos voltát csak ott tudják eléggé becsülni, hol annak áldásait már régen élvezik. Vajjon megéri-e, hogy Segesvár—Maros-Vásárhely—Kolozsváron át Budapest székesfővárossal s általa a világvárosokkal is beszélhessünk Székely-Udvarhelyről, a székely anyavárosból? Nem tartjuk lehetetlennek. Segesvár élénk kereskedelmi város. Már beszéltek is ilyen irányban. Mi pedig ha már Székely-Keresztúrtól 26 km. hosszú vezetékre áldozunk: állami és szomszédos támogatás mellett, a fennmaradó 22 kmtrt is a nyereség előnyökért áldozhatnók. S ha arra kerül a sor, bizonyára nem is lesz senkinek kifogása ez ellen.

— **Idősb Tibád Gergely** városunk tekintélyes polgárát hosszas szenvedés után e hó 15-én megváltotta a halál. Elhunytától a következő családi gyászjelentést tettük: Alólirottak mely fájdalommal tudatják a forrón szeretett férj, a gondos apa, jó testvér, rokon és barát, már néhai id. Tibád Gergely városi polgár és megyei törvényhatósági biz. tagnak f. évi szeptember hó 15-én reggeli 3 órakor, munkás életének 52 ik, boldog házasságának 29-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Kidől az oszlop, mely szerető gyermekei boldogsága vala, édesapai keble örökre kihült; ő boldog, de jaj nekünk, kik őt vigasztalanul siratjuk. Drága halottunk hült tetemei f. hó 17-én d. e. 10 órakor fognak Kossuth utcai lakásáról, a róm. kath. plebána templomban lelki ádvért megtartandó szent mise áldozat után, a róm. kath. sirkertben öröknymagára elhelyeztetni. Mely végtisztségre a résztvevők szomorúan meghivatnak. Az örök világozás fenyekedjék neki! Székely-Udvarhely, 1900. évi szeptember hó 15-én. Lajos, Gergely, Ignác, István, József, Emma, Irma, Ferike, gyermekei. Özv. id. Tibád Gergelyné szül. Barkóczy Juliánna, neje. Tibád Mária férj Némethi Lajosné és gyermekei, Tibád Bálint, testvérei. Sántha Imre és neje Barkóczy Anna, após és anyós.

— **Millenniumi emléket** állított Homoród-Jánosfalva község lakossága s azt mai napon ünnepélyesen felavatják. A 10 pontból álló esimes műsor után kosaras táncmulatság lesz, melynek tiszta jövedelmét az alakulóban levő községi olvasó egyesület javára fordítják.

— **A baba-ügy rendezésére** Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter nagyfőntosságú intézkedést tett. Nyolc—tíz hetes bábantafolyamok szervezésével Tauffer Vilmos dr, székesfővárosi nyilvános rendes tanárt, egyik elsőrendű szaktekintélyt megbízta. Szeptember 14-én e célból Tauffer dr és egy miniszteri kiküldött jelenlétében az összes székelyvármegyei alispánjai és tisztifőorvosai részvételével Maros-Vásárhelyt érkező letet tartották. Vármegyénk részéről az alispán akadályoztatása miatt: Lázár gróf főjegyző és Lengyel József dr tisztifőorvos voltak jelen.

— **Halálozás** A következő gyászjelentést tettük: Özv. Groák Béláné szül. Szabó Kata, ugy saját mint fia Laczika és az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja, hogy felejtethetlen jó férje, a legjobbaty, illetve fiu és rokon Groák Béla nyug. es. és kir. hadnagy fiatal életének 29 ik, boldog házasságának 4-ik évében, hosszas szenvedés után mai napon reggeli 1/6

órákor elhunyt. A megboldogult hült tetemei hétfőn folyó hó 10-én, délután 3 órákor fognak Budán, a XVII. számú helyőrségi kórház halottasházában, az ev. ref. hitvallás szereltartása szerint megáldatni és a katonai sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1900. szeptember hó 8-án. Áldás és béke poraira! Özv. Groák Gyuláné mint édes anyja. Özv. Szabó Károlyné mint anyósa. Dr Groák Ernő, Malvin férj. Radó Bertalan és Groák Ödön mint testvérei. Radó Bertalan, Beczassy Juliska férj. Szobotka Rezsőné, dr Beczassy Gyula, Szabó Erzsébet férj. Kovács Mária, Szabó Margit férj dr Jakabházi Zsigáné, dr Szabó Károly, Szabó Kálmán és Szabó Ilonka mint sógornói, illetve sógorai.

— **Méhészeti előadásokat** és gyakorlati tanítást tart e hó 25-én délután és 26-án délelőtt Nagy Sándor méhészeti szaktanár Székely-Keresztúrt az állami tanítóképző intézet méhészertjében. Mindenki megjelenhetik. A tanítás ingyenes. Felhívjuk tanítóink, a közeli előjáróságok és gazdák figyelmét az előadások minél tömegesebb látogatására.

— **Pap-beiktatás.** Ózfalva község ev. ref. egyházközsége ma igen szép ünnepély színhelye lesz E hó 12-én foglalta el állomását az egyház fiatal papja Kállai Ferencz ünnepélyes fogadtatás között. Antal Julia, Orbán Anna, Német Anna és Szenté Dénes lobogókkal vonultak elébe. Német Alajos és Bíró Albert beszéddel üdvözölték. Ma (vasárnap) Menyhart András ev. ref. esperes ictalja be az új papot a délelőtti isteni-tiszteletben. Délután pedig tiszteletére az egyház javára kosaras táncmulatságot rendez az egyházközség.

— **Kisgazdánk kirándulása** igen jól sikerült. A gazdasági egyesület vezetői közül Gyarmathy Dezső dr e. tükár és Németh Albert e. pénztáros vettek részt. A helybeli és a székelykeresztúri vasuti állomásokról 55 kisgazda verődött össze Jánosfalva, Városfalva, Szent-Miklós, Bethlenfalva, Bikafalva, Etéd stb. községekből és Szombatfalva városrészéből. Mult vasárnap ökörfogatokkal vonultak a vasuti állomástól az algyógyi földmívelési iskola gazdaságának mektekintésére. Gáspár József földmívelésiskolai igazgató s az összes tanárok a legnagyobb részletes-séggel mindent megmutogattak és igen tanulságos utralvókkal látták el székely kisgazdáinkat. Hétfőn reggel érkeztek vissza a kirándulók gazdag tapasztalatokkal, melyekből — hisszük — itthon maradt gazdáinknak is juttatni fognak valamicskét. Hiszen Darányi földmívelési miniszter csakis ezért segíeyzi a kisgazdák csoportos kirándulását. Lássuk hát mit tanultak olyant, melyet még eddig nem, — vagy kevésbbé tudtak. Reméljük, hogy a jánosfalvi bíró elmondja észleleteit nekünk is.

— **Az Emke közgyűlése.** Folyó hó 8-án tartotta meg Kolozsvárott az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyeslet az idei rendes közgyűlést, mely minden zaj nélkül, csendesesen folyt le. A közgyűlés t rme egészen megtelt helyi és vidéki tagokkal. A közgyűlést gróf Beldi Ákos elnök, Kolozsvármegye főispánja nyitotta meg lendületes beszéddel, melyet Novák Ferencz indítványára jegyzőkönyvbe ictak. Az elnök ezután az Emke működéséről szólott, végül kegyeletes szavakban emlékezett meg az egyesület mult évben elhunyt tagjairól. Sándor József főtitkár benutatta a vidékről érkezett üdvözlőleveleket, közöttük gróf Kuun Géza tb. elnökét és gróf Apponyi Albert levelét, melyben nagy elfogultsága miatt kimentit távolmaradását és bejelenti, hogy évi kétszáz koronával járul az egyesület nemese céljai előmozdításához. A közgyűlés tudomásul vette az évi jelentést s azután a főtitkár indítványára Apponyi Albert grótot, Párisban elért nagy sikereire való tekintettel megválasztotta az Emke tiszteletbeli tagjának. A közgyűlést ezután az elnök berekesztette s nyomban összeült a választmány s több segélyt szavazott meg, azonkívül elhatározta, hogy támogatni fogja a kultuszminiszternél az Abrudbányára kért alginárium ügyét.

— **Árverezik a segesvári csatateret.** Egy félszázaddal ezelőtt harci riadóra perdült meg a dob a segesvári csataterén s most megszólalt békében is — licitációra. A csatater ezuttal mint ingatlan szerepel, bár a rajta álló Petőfi-emlék mindenkinek észbe fogja juttatni, hogy ez a mező nem közönséges hely, örök időkre megszentelte a szabadságot ráomlott honlívér. A segesvári járásbíroság területén levő Fejéregyháza és Bun községekben fekvő összes ingatlanokat eladják s ezek közt van a csatater. A járásbíroság most közzé teszi az árverési hirdetést. — Az ingatlanok egészben 279.000 koronára vannak becsülve és ez év december 12-én délelőtt árverezik el őket.

— **Öngyilkos körjegyző.** Fancsaly Dénes farkaslaki körjegyző e hó 12-én öngyilkos lett. Revolverrel mintegy négyszer lött magába az erős, hatalmas testalkatú ember. Demeter Lőrincz dr főszolgabíró az eset tudomásulvétele után azonnal kiutazott a körjegyző székhelyére s a vizsgálatot megejtette. Mindent a legnagyobb rendben talált. A jó módu, szorgalmas, munkás körjegyző valódi székely typus volt. Tettét — mint mondják — azért követte el, mivel kezeségvállalása miatt nagyobb összeget kellett más miatt fizetnie. Temetése csütörtökön d. u. 3 órákor volt általános részvét mellett. Az elhunyt tagja volt törvényhatósági bizottságunknak is.

— **Hogyan ünnepeljük Kossuth születése napját?** A székes fővárosi 1848—49-i és Kossuth-múzeum a f. évi szeptember 19-én ünnepelendő Kossuth születésnapról a következőket írja: Hazánk nagyasszonya Ruttkayné, Kossuth Lajos nővére elbeszélte, hogy Amerikában többször vett részt a nagy Washington születése napjának megünneplésében. Egész Amerika hálat imádkozik, ünnepel és mulat Washington születése napján. Minden üzlet zárva, csak a vendéglők és mulatóhelyek telve e nagy napon. A leggazdagabb és legfinnyásabb uracsok a nép közé vegyülnek; pénz, ruhát osztogatnak a szegényeknek, a kiket ez alkalommal mindenütt megvendégelnek, hogy a legnagyobb örömmel népszerűen lásson szükségét senki Amerikában. Ünnepeljük mi is így Kossuth Lajosnak az emberiség díszének, a valóban legnagyobb magyarnak, nemzetünk örök büszkeségének születése napját! Szeptember 19-ike legyen nemzetünk legnagyobb ünnepe mindörökké. Nem magyar az, kores-

fajzat az, a ki nem tiszteli az ő szent emlékezetét. Születése napján díszítsük föl házaikat nemzeti öröm lobogókkal. Imádkozzunk, adjunk hálát a Magyarok Isténének a mi második megváltónkért. Minden városban, de még a legutolsó községben is vendégljük meg a még élő 1848-49-iki hősi honvédeket. Helyzetünkhöz mértén gyakoroljunk a jótékonyt az országban. A kitől telik, tegyen alapítványt e nap emlékeztére a Kossuth-kultusz ápolására. Végre mulassunk és csupa szabadság-, harsz-dalokat, Kossuth-indulót és Kossuth-nótákat daloljunk és huzassunk a nagy örömmünneponon. E nap emlékeztére az ország mindama iskoláinak, a melyek Kossuth képét nem bírják, megkeresésükre ingyen tisztelet példányt küld a fővárosi 1848-49-i muzeum alapítója, gróf Krieth Bela.

Az osztrák postig zgatóság már ismétellen felszólalt a Magyarországból Ausztriába elégtelenül bérmentesítve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujabban eszközölt feljegyzések szerint egyedül a bécsi központi levélkezelés hivatához hat hét leforgása alatt 35.260 elégtelenül bérmentesített levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibás bérmentesítés azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a folyó év január hó 1-ével életbe lépett tarifális változásokat még most sem veszi figyelembe s Ausztriába szóló levelező-lapjait még most is 5 fillér helyett 4 fillérral bérmentesíti. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismétellen közöljük, hogy a külföldre szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levelező lap díja 10 fillér, Ausztria-, Bosznia-, Hercegovina-, Németország-, Szerbia- és Montenegróval való forgalomban pedig a levél díja 10 fillér, a levelező-lap díja 5 fillér.

Sára Miklós előnyösen ismert táncztanító városunkba érkezett és a polgári önképző egyesület nagytermében táncztanítását megkezdte. Minden vasárnap tánczoszort tart, melyre a belépési díj tánczosok részére 60 fillér, tánczosnőknek 40 fillér. A kísérők nem fizetnek. Beiratkozni még mindig lehet.

Tanítók figyelmébe. A »Tanítók Háza Gyufája« cz. alatt forgalomba bocsátott gyufa Sz.-Udvarhelyen, Gergely János vegyes kereskedésében kapható. Ezen gyufából befolyó jövedelemnek 5 százalékat a gyáros a »Tanítók Háza« javára adja, miből ez nagy jövedelemre számíthat. Azért minden tanító, tekintve a nemes célt, »Tanítók Háza Gyufát« vásároljon, mely ez idő szerint, csak fenn nevezett kereskedésben kapható. Egyben kérem t. kartársaimat, hogy ezen gyufának állomásaik helyén leendő elterjedésének érdekében, a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjenek. Kiss Jakab, állami tanító.

A magyar katolikus egyház 900 éves fennállásának emlékére Székely-Udvarhelyt felállítandó emlékmű alapja javára adakoztak: Szebeni Antal, Szeles Dénes és Tassaly Lajos gyűjtőivén befolyt Gergely Ferencz 20 kor., özv. Balácsi Lajosné 10 kor., Daróczy Miklós 5 kor., dr. Valentisk Ferencz, Szebeni Antal 4-4 kor., dr. Daróczy Ignác, özv. Pálffy Ferencz 3-3 kor., Kecskés Antal, dr. Kovácsy Albert, Gáspár József, Haurik Alfréd, Pavelka Márton, Macskássy Domokos, legifj. Kovács János, Orbán Antal, Sándor Imre 2-2 kor., Kállai Sándor, Vas János, Derzi Pál, Boncz Ignác, Vas András, Pap Z. István, Daróczy József, Stemmer József, Tamás Ignác 1-1 korona Összesen 186 kor. Ehez hozzáadva az eddig gyűjtött 1001 kor. 59 fillért, összesen 1187 kor. 59 fillér. Fogadják a nemesszövület adakozók a szobor gyűjtő-bizottság nevében hálás köszönetünket. Székely-Udvarhely, 1900. aug. 24. Embery Árpád, jegyző, Paschek Viktor, pénztárnok.

Apróhirdetések.

(E rovatban minden szót 4 fillért, vastagabb betűvel 8 fillért közöl a kiadóhivatal.)

Kiadó lakás a templomtéren. Négy szoba, két utcai szoba, egyik nagy vaserkélyes, két udvari szoba, előszoba, konyha, kamara és hozzá tartozó kőből álló lakás kiadó és azonnal elfoglalható. A lakás meg is osztható, három szoba, konyha és hozzávalók, meg egy-egy szoba és előszobás lakással. Értekezhetni Nagyszőlősi Koncz Árnin ur gyógyszerházában.

Felügyelőnek, intézőnek. Irodai munkákra szép irású, számadás vitélre képes, gazdag és személyi ismeretekkel bíró egyén azonnal felvételre. Fizetési igényét, képesítését, esetleg eddig nyert bizonyítványait tartalmazó saját kezűleg írt ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít, »V e l e t o k« jelszó alatt.

Üzleti értesítés. Hf. Jakabos György férfi szabó e helyen értesíti a n. é. közönséget, hogy addig is megzavart üzleti viszonyait rendezhetné: Székely-Udvarhelyt, felsőmalomutcai lakásán (a kir. főreáliskola szomszédságában) elvállal mindenféle megrendeléseket, a rendelkezésére álló elsősorú czegek szövetminta kártyái után a legkényesebb igényeket is kielégíteni képes. A n. é. közönség eddig is tapasztalt szíves pártfogását kéri.

Vadászterületek bérbeadása. Vágás, Dobó és Béta községek vadászati joga 6 egymásutáni évekre, 1900. évi szeptember 16-án délután 2 órakor Vágás községben a körjegyzői irodában nyilvános árverésen bérbe adatik. Barabás József, körjegyző.

Kiselejtendő kőből faragott különböző ornamentális részletekre a székelyudvarhelyi m. kir. állami kő- és agyagipari szakiskola felügyelő bizottsága ezennel nyilvános árverést hirdet. — Az árverés folyó évi szeptember 18-án (kedden) délelőtt 10 órakor az intézet udvarán fog megejtetni. Az igazgatóság.

Tiszta bort, likőrt, rumot venni akarók, kérjenek árjegyzéket Székely-Borkereskedéstől Székely-Keresztur.

Calcium carbidot legelőnyösebben szállít a boszniai villamos művek magyarországi vezérképviselője; valamint szabadalmakat is készítő és a kiválóbbakat értékesítő; ugyszintén mindennemű gépészeti és elektrotechnikai berendezést pontosan küld: Takács Győző és Tarsa mérnöki iroda Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 10. sz.

Esztergályos. Székely-Udvarhelyt, a Kossuth utcában levő műhelyében Balázs Károly, Endápesten kiképezett esztergályos mester készít: mindenféle esztergályos munkát bármily finom kivitelben. Esztergályos butorkész és butorreszek, konyhai kellékek a legjobb minőségben, hordócsapok versenypécs aron és pontos kiszolgálás mellett.

Képes leve.

kiadó. E L E T K Ö N Y V E. Ingyenes gyóvmód. Eddig gyógyíthatatlan betegség feltétlenül gyógyíthatók. Ára 2 korona. Kapható: a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalában (Betege Pál könyvkereskedése, könyv- és újságkiadó) Székely-Udvarhelyt.

CSARNOK.

Az ölyv és galamb.

Az ölyv galambhusra vágyván, Magasra szállt erős szárnyán! Midőn eleget kóválygott — Nyilsebesen fára szállott, Hol a lombos árnyak között Ravaszul lestanyánt ütött... S im a torony galambjai Amint kezdnek kiszállani — Leccsap rájuk a karmos faj S leszen ott egy galambnak jaj!... A többiek fölrepülnek — A toronyba menekülnek, Ott hagyván az elfogottat, Melynek tolla már is koppad!... Ezt látván a tarka szarka — Billegni kezd hosszú farka; Cseregő hangot eresztve — Jött ki abból ilyen lecke: „Oh! ti felekeny galambok — Halljátok mit nektek mondok! Társatokat ne hagyjátok, Mert a sor majd kerül rátok! Szárnyatokat csatogtatva — Üssetek a nagy Karvalyra! Sokan vagytok, ne féljétek! Én is ott leszek veletek!... De galamb egy sem mozdula... Társuk vére kicsordula!... S míg a karvaly bátran ette — A szarka körül csergette!...

Értsd meg édes székely népem. Mi van e galambmesében!... Bajban egymást segítsétek — Ne legyetek ellenségek!...

Csörtösi.

IPARÜGYEK.

Kereskedelmi kamarai titkárok értekezlete. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter szeptember 11-ére országos értekezletre hívta össze az összes kereskedelmi- és iparkamarák titkárait három fontos ügyet tűzve ki tárgyalásuk anyagiul: az ipari kataszter létesítését az egész országban, a kamarai illetékügy szabályozását és a kamarai választási eljárás rendezését. Az értekezletre összegyűltek az ország összes titkárai. Az értekezlet első tárgya az ipari kataszter volt, mely fölött élénk vita folyt. Valamennyi felszólaló — kettőnek kivételével — hangsúlyozta rendkívüli fontosságát. A miniszterium iparstatisztikai osztálya által készített tervezetet az értekezlet igen czelszerűnek találta, csak egyes részleteire nézve merültek fel aggályok. A második napon tárgyalás alá vették a kamara illetékrendezés ügye, melyet a miskolci kamara titkára mint a tervezet készítője adott elő. Az értekezlet az illetékügyszabályozásnak egységes rendezését felette kívánatosnak jelezte.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Gr. H. A verset adandó alkalommal közölni fogjuk. Sz. A. Szepes-Ófalva. Az ottani lenterme-és, illetve földolgozási dolgokról szivesebben venném közleményeket. A népnek első sorban kenyérre van szüksége.

Nyiltér.*

Holstein Sámuel és Czitron Ernestsztin Nagy-Galambfalva Darlacz jegyesek.

1900. szeptember 4.

HIVATALOS RÉSZ.

Uj állatvásárok. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 15647—1900. alisp. Mindenik főszolgabíró urnak és Székely Udvarhely város tanácsának. Közhírré tétel végett értesitem, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur megengedte, hogy S.-A.-Ujhelyben minden év január, márczius, május, június, augusztus és október hónapok első keddjén tartani szokott heti vásárok állatfelhajtással tartassanak meg. Székely-Udvarhelyen, 1900. évi szeptember 8-án. Alispán helyett: gróf Lázár, főjegyző.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 15651., 15745., 15542 900. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Közhírré tétel végett értesitem, hogy a Bardocz község bivalyállományában szörványosan uralgott bivalyvész; a kisküküllővármegyei Bolkács községben uralgott sertésvész megszűnővén, a vonatkozó zárlatok feloldattak. Ellenben ugyanazon vármegyei Magyar-Bénye, Jövedics községek sertésállományában sertésvész lépővén fel, a zárlatok elrendeltettek. Székely-Udvarhely, 1900. szept. 10. Dr. Damokos Andor, alispán.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 15637., 15626., 15697—900. alisp sz. Székely-Udvarhely város rendőrfőkapitányának és valamennyi községi előljáróságának.

Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

ságnak. Körözés végett értesitem, hogy mártoni Nágó Gergely 3 éves bivala (u. elől kivéve, farkbajtja fehér, a homoró. bélyeggel van ellátva) f. évi aug 27-én a elveszett. Ugyszintén Kis-Galambfalva községből. f. évi július hó 10-én elveszett egy drb 8 éves bivaltélén. Különös ismertető jele: ballarán K. G. b. Továbbá Parajd községben 1 drb 7 évesnek láts. barna ló fel van fogva. Haja a homlokán egyenesre van vágva, más jegye nincs Székely-Udvarhely, 1900. szeptember hó 10-én. Dr Damokos Andor, alispán.

Hirdetések.

1045. szám. Folyó 1900. vh.

Árverési hirtetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó köz-... hirtet teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járásb... V. 675/2. 1900. polg. számu végzése által mis... Kohn Ede czégnek, képviselve Dr Nagy Sámuel ügyv... által, sz.-udvarhelyi Schwartz Salamonné czég ellen 300 kor. tőke s járuléka iránti ügyben, alperes czégnél Sz.-Udvarhely városban összesen 3102 koronára becsült következő javai. u. m.: 100 drb hársz kendő, 11 drb plush kendő, 13 vég barschelt, 30 vég mosó szövet, 40 dobozban 100 drb férfi ing és még 6-tól 13. tétel alatti üzleti ingök, Sz.-Udvarhelyen alperes czég üzleti helyiségeiben 1900. szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítani. Ugy az alap és felülfoglaltatók részére is ezen árverés kitűzöttnek jelentetik ki.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól. Sz.-Udvarhelyt, 1900. augusztus hó 21-én

Bíró Sándor s. k. kir. végrehajtó.

1040. szám. Folyó 1900. vh.

Árverési hirtetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járásbíróságnak V. 581/1—1900. polg. számu végzése által New-York életbiztosító társaságnak képviselve Dr Gold Simon ügyvéd által, sz.-udvarhelyi Galter János ellen 1978 frt 19 kr, illetőleg 3956 kor. 38 fillér tőke és járuléka iránti ügyben alperesnél Sz.-Udvarhely városban összesen 320 frt illetőleg 3956 koronára o. é. becsült következő javai, u. m.: 1 fekete bőrrel bevont töltött diván, egy kis pulitirozott sifon, 1 festett 2-ös ajtaju sifon, egy barnára festett kerek asztal, egy hamuszínü kredenz, tetején üveges almárium és még 7., 8., 9., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18. és 20. tétel alatti ingök Sz.-Udvarhelyen, alperes házában 1900. év szeptember hó 25-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Egyuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól. Sz.-Udvarhelyt, 1900. év augusztus 24-én.

Bíró Sándor s. k., kir. végrehajtó.

Sz. 1496/900. eln.

Árlejtés

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék és járásbíróság hivatali helyiségeinek 1901. évi január 1-től decz 31-ig leendő fűtésére 233.6 köbméter, a székelyudvarhelyi kir. ügyészség hivatali és fogházhelyiségeinek fűtésére ugyanazon időre 114.6 köbméter jó minőségű első osztályu, teljesen kiszáradt hasábos bükkfa szállításának biztosítása czéljából folyó 1900. évi október 16-án d. e. 9 órakor a törvényszéki elnök hivatalos helyiségében árlejtés fog tartatni.

Vállalkozni kívánók ezen árlejtésre azon értesítéssel hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak, melyek azonban az árlejtés napjáig a hivatalos órák alatt alulirt kir. törvényszék elnökhöz benyújtandók.

Az árlejtési feltételek a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A kir. törvényszék elnökétől. Sz.-Udvarhelyt, 1900. szeptember 6.

S i m ó, elnök-helyettes.

Sz. 1497/900. eln.

Árlejtés.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék és ehhez tartozó sz.-udvarhelyi, sz.-kereszturi és oklándi kir. járásbíróságok részére a jövő 1901. évben szükséges könyvköltői munkák biztosítása czéljából f. 1900. október 15-én d. e. 9 órakor a törvényszéki elnök hivatalos helyiségében árlejtés fog tartatni. Vállalkozni kívánók ezen árlejtésre azon értesí-

téssel hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, melyek azonban az árlejtés napjáig alólt kir. törvényszék elnökéhez a hivatalos órák alatt benyújtandók lesznek.
Az árlejtési feltételek a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
A kir. törvényszék elnökétől.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. szeptember 6.

Simó,
elnök helyettes.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek *valódiságáért* teljes felelőséggel szavatol:

FERNENGEL GYULA

jóhírű pinczejéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.
Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

BACZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó üzlete

Székely-Udvarhelyt, Főter, a Gyertyánffy-féle kereskedéssel szemben.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Van szerencsém a m. t. közönség szíves figyelmét nagy választékú legdivatósabb raktáron tartandó férfiruha szövetekkel felszerelt *férfiszabó üzletemre* tisztelettel felhívni. — Azon körülmény, hogy a budapesti első szabászati iskolát sikeresen végeztem, teljes biztosítékot nyújt a m. t. közönségnek, hogy pontos és izléses öltönyöket vagyok képes előállítani. Ezzel és lelkiismeretes kiszolgálással igen tekintélyes vevőkört sikerült megnyerhetnem. Köszönetet mondok a szíves pártfogásért, kérem azaz továbbra is megtisztelni kegyeskedjenek.

Továbbá van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre egészen friss legjobb minőségű szövetekkel raktáromat dúsán kibővítettem.

Kész szolgálattal:
BACZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó.

Hazai és angol szövetek! Csinoság és tartósággért jótállás!

Váltó-ekék legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE
vasnagyszerkedése
az „Arany kaszához“ Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsém egy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becses figyelmét felhívni gazdagon berendezett

VASNAGYSZERKEDÉSEMRE.

Dus raktárt tartok a következő cikkekben: Mindennemű vajdahunyadi vasak, szármak és rugó acélok, sodrony-, kovácsolt és gépszegek. Mindennemű szíjgyártó-kellékek, kocsis- és szekértengelyek, fűtő- és főzőkályhák. Épület- és butorvasalások. Konyha- és háztartási cikkek.

Acélt váltó-ekék, gazdasági gépek, legjobb minőségű kaszák, kapák és fenőkövek. Valódi chinaezüst, alpaccas és esont-évszűzők. Méhészeti és kertészeti eszközök. Legjobb minőségű mülep.

Postai megrendelések pontosan eszközölhetnek. Jutányos ár és pontos kiszolgálás!

Igen becses pártfogásért esedezve

teljes tisztelettel:
Papp Zakor Endre
vasnagyszerkedő az „Arany kaszához“.

Portland- és románcement-nagyraktár.

PANAJOTH ALBERT MŰLAKATOS
SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCA 44.

TECHNIKAI MŰHELYE.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok valódi Singer és Medium (posztó-varró), Viberatis arikahajós és bőrvarró Hové, valamint szabó gépeket, melyek már többeket fölfülmultak. Valódi acélcépeimért 10 évig jótállok s vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket ingyen javítom. A varrógépek raktáromon 33—100 forint kaphatók.

A legfinomabb angol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimért 2 évig jótállok, 1 és fél óra alatt kerékpározní bárkit megtanítok. Villamosjelző készülékek, villamos csengők, telephonok, vízvezetéki berendezések a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frttól 200 forintig.

Bármily gépek javítását, lakatos munkák, épületvasalások (rácszatok), sirkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzelők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg ciónyös részletfizetéssel.

Teljes tisztelettel:
Panajoth Albert.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET
SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utca.

Tagjainak keresete-, hitelo- és üzleti érdekeiknek előmozdítását tűzte feladatául. Ajánlja az erdélyi részekben páratlanul álló olesóságu és kitűnő **cipőfőfelsőrészeit** minden alaku cipőkből. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor üteltetett ökor- és bivaltalpak 90 1.35-ig. Angol talpbélés, cseres hasított, boeskor talpak. Tehén-, pilting- és borjubőrök (fekete és viksos). Különféle legfinomabb zergék. Csizma- és cipőbélések mindenféle színben (juhbor). Legfinomabb szatén és lag, kidtbőr, francia sevro, oroszlag, Szijgyártók részére blank és színes juhlag minden színben. Cipő- és eszma-kellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és koesimósó. Ponyvák mérték után megrendelhetők. *Cipőkenőcsök fekete és sárgacipőkész legolcsóbban itt kaphatók.* E szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt ivi 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvételre bármikor lehet jelentkezni a szövetkezet helyiségében.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!
A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak és ezélszerűnek ismertettél el.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Ó fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ó császári és királyi fensége Szalvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal béelt cipőkkel. Ó fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak egy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:
Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betéti cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb fárasom, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.
Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. szeptember 17.

Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánítás Cho . . . Olga grófnő udvarhölgytől.

— *Órjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.* —

Nincs többé láb fáras!

Sem tyukszem, sem izzadás láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságu 2 kor. 40 fill. egyszerű 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele. Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottott.

— Vizsontelárusítóknak megfelelő árengedmény. —

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselője:
Bőrpar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca.

A párisi világkiállításon bronz-éremmel kitüntetve.

KÉSZ CZIPŐK

Orbán, Nagy és Tamás cipész üzletében Székely-Udvarhelyt a legnagyobb választékban, általában elismert legjobb és legesinosabb kivitelben kaphatók urak, hölgyek és gyermekek részére. — Ugyazint elvállal minden e szakmába vágó, legkényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat *teljesen versenyképes árak mellett.* *Videki megrendelések talpú használt cipő beküldése után legpontosabban és gyorsan, utánvétellel mellett eszközöltetnek. Nem alkalmas árak készséggel visszavételnek és kicseréltetnek.* — *Készítményeinkért czügünk jó hírneve kezkeskedik.* Szíves pártfogást kérve

Orbán Nagy és Tamás
cipészüzlete Székely-Udvarhelyt.

Hatodik

SZ

UDVARHELY

ELŐFIZETÉS
gyed évre 2 ko
közs. előjárók
közs. és körje
Megjel
SZERKE

Békeltező

A széke
kör dicséretre
karolt fel. A
szerepai kir.
lyet „Legsür
czimmel a
István előad
javára munk
összes papja
a gyakorlati
képző-egyes
gokat szerve
Helyes.
remteni. A
lemi táplálé
Jó könyvek
népies előad
olvasást. G
egyik legfö
és erkölcsi
lődest terjes
Erte e
nitók vanu
dult a moza
Félre mind
csínylésekk
kálnak Lás
zunk és mu
titkoljuk. N
veért s az
tudnak —
tetteink leg
serkentők
A pap
eszme meg
e lobogó a
először a t
De ad
falvi papna
lenő Unitár
ban e fo
mondja el
„Ki az
zonyitgatne
magyar e
bosszu, iri
pártoskodá
teg. Hazán
rubb és le
e miatt fol
a sok apró
mohácsi v
tok rá. M
visszavoná
volt a mu
lenben is,
helyt ez a
tikai és hi
cselekedete
dani azt, i
sével napr
netlenkedé
desi man
nap után
akaratu és
perlekedni
hányszor
tében a n
üdvösebb
válnak aty
szomorúsá
egy szót
minden a
ségben lé
lölve egy
ama hiro
peres mo